

[Jørgen Jørgensen.]

24 og 1926—29, er det heller ikke noget stort Beløb. Jeg skal gerne erkende, at det var særlige Forhold, der den Gang gjorde, at Statsgælden steg — bl. a. Genforeningen og Landmandsbankens Sammenbrud. Men alle maa dog ogsaa erkende, at der i disse fire sidste Aar har været særlige Forhold, som kan begrunde, at Statens Gæld er steget med det ringe Beløb, her er Tale om.

Og saa har vi i disse Aar været i Stand til at yde meget betydelige Beløb til Støtte for Kommunerne og til Støtte for Erhvervslevet. Saa godt som alle de ekstraordinære Skatter, der er udskrevet, er anvendt for at lette andre Skatter eller som direkte Støtte til Erhvervslevet. Hvad er der ikke ydet Kommunerne i disse Aar? I 1931—32 10 Mill. Kr., ved Forliget i 1932 7 Mill. Kr. og senere til vanskeligt stillede Kommuner 3—4 Mill. Kr., i alt over 20 Mill. Kr. Desuden var Landbrugskrisehjælpen i 1931 en Støtte for Kommunernes Økonomi, fordi mange Skatter den Gang blev betalt, som ellers ikke var kommet ind. Socialreformens Gennemførelse med Statens Overtagelse af en Række Udgifter, der tidligere blev baaret af Kommunerne, maatte nødvendigvis betyde, at Statens Udgifter steg, men samtidig lettedes jo da ogsaa Kommunerne. Heller ikke maa vi glemme, at al den ekstraordinære Hjælp til arbejdsløse, som i disse Aar er afholdt paa særlige Love, havde ellers Kommunerne været nødt til at afholde, fordi de Mennesker, det her drejede sig om, maatte have Hjælp under en eller anden Form; tidligere fik de den Hjælp, der var nødvendig, gennem Hjelpekassen, nu bliver det som Kommnehjælp, men Pengene vilde det have været nødvendigt at udbetale. Hvis ikke ekstraordinære Love var gennemført over for Arbejdsløsheden, maatte Kommunerne have betalt de Beløb, det her drejer sig om. Allerede Lovene om ekstraordinær Arbejdsløshedshjælp har i disse Aar medført Udgifter for Statskassen paa mellem 35 og 40 Mill. Kr.

Nu ved jeg vel, at der er dem, der vil sige: Kan Kommunerne ikke klare sig, saa maa de indrette deres Forhold anderledes. Det er muligt, at ganske enkelte Kommuner kunde sætte deres Fordringer ned, men i det store og hele, i det altovervejende Antal af Landets Kommuner er Styret fornuftigt og Økonomien god, og de vilde dog ikke have været i Stand til at klare Udgifterne i disse Aar, hvis Staten ikke var traadt hjælpende til.

Er det nu vel betænkt at hævde, at

det har været betydningsløst, at Kommunerne har været i Stand til at holde i Gang alle de Funktioner, de nu har at røgte? Mon dog ikke de fleste vil erkende, at det har været af stor Værdi for hele den jævne Befolkning, at alle de Fremskridt til Støtte for sociale og kulturelle Formaal, som er naaet i den sidste Menneskealder, har kunnet opretholdes selv i disse vanskelige Tider? Den Dag, da Kommunerne ikke længere kunde opfylde deres Forpligtelser over for Aldersrentenyderne, den Dag, da den offentlige Skole maatte lukke, fordi Statens eller Kommunernes Økonomi tvang dertil, da vilde det blive den fattigste Del af Befolkningen, det kom til at gaa ud over. Det, der stort set sker gennem den kommunale Forvaltning, er dog dette, at den fattigste Del af Befolkningen derved hæves op til tryggere og bedre Levevilkkaar, end de under de bestaaende Samfundsforhold ellers var i Stand til at faa. Det har kostet Slægtleds Arbejde for Demokratiet her i Landet at faa gennemført alle disse Værneforanstaltninger til Gavn for de daarligst stillede i vort Samfund, og vi er kommet over 4 vanskelige Aar med alle de vundne Fremskridt i Behold. Alt dette synes jeg Venstre skulde glæde sig over sammen med os andre, og det kunde Venstre gøre, for det har jo i det store og hele været med til at gennemføre alle de Love og alle de Støtteforanstaltninger, som har været nødvendige for at holde det hele i Gang. Ingen vil dog heller kunne bestride, at den Række af Støtteforanstaltninger, der er gennemført over for Erhvervslevet, har været betydningsfuld for mange Hjems Eksistens. Men en Del af disse Foranstaltninger har kostet Staten Penge. Lettelsen for Amstsskatter paa 3 Mill. Kr., som Landbruget fik i 1931, og 7 Mill. Kr. i 1932, foruden de 20 Mill. Kr., som de konjunkturbestemte Skatter til Amterne medførte i Ekstraudgift for Staten, det er i alt 30 Mill. Kr. i Skattelettelse, et Beløb, som Staten har maattet skaffe gennem nye Skatter, thi disse Skattelettelser maatte der, som sagt, skaffes Dækning for. Regeringen kunde ikke i dette Forhold handle saa letsindigt som f. Eks. Det konservative Folkeparti, der foreslaar Skattelettelser paa store Millionbeløb uden at anvise nogen som helst Dækning derfor. Hvad Kommunerne er lettet for, og hvad Erhvervene, ikke mindst Landbruget, har faaet i Skattelettelse, andrager omtrent alle de Ekstras-katter, der er udskrevet i disse Aar.

Disse Hjelpeforanstaltninger har ikke alle været, som jeg og mit Parti kunde ønske, saa langt fra. De er blevet til, som